

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben Félévre 6 K, negyedévre 3 K — 2.
Vidéken: " 9 K, " 4 K 50f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Választások lesznek.

Obstrukció a nemzet ellen.

A kormány második intó szótát viszi már a posta szerte az országba, valamennyi városi és megyei törvényhatóság részére. Debrecen már megkapta. Nehány vármegye meg is felelt rá, olyanformán, amit az alkotmányossá vedlett kormány nem remélt: egyszerűen *kijelentették, hogy nem hajtják végre.* És ez a helyes álláspont. A kormánynak mutassa meg az ország, hogy itt nem Bécs és nem az osztrák parancsol.

Miképpen fog cselekedni a jogosan renitenskedő törvényhatóságok ellen a kormány, nem tudjuk. Igéri a „hatékonyabb eszközök” alkalmazását, de hogy mik lesznek, azzal még a kabinet nincs tisztában jelenleg. Meglepő, hogy milyen szimpla alakokat és ismeretlen nagyságokat ültet Fejérváry a törvényhatóságok főispáni székeibe. Csodálattal vegyes szégyenérzet fogja el az embert, látva ezt a siralmas állapotot, melyet az ügyvezetők inaugurálnak. Abban reménykedünk csupán, hogy a törvényhatóságok illó elbánásban fogják részesíteni a reájuk szá-

badított méltóságos szegénylegényeket.

Fenyegetik a tisztviselőket.

A Hungária-szálló fényes termei várják a mamelukokat. A darabant-mamelukokat. Félhivatalosan is, hivatalosan is bejelentették, hogy a Fejérváry-kormány programját szombaton délután ismerteti meg a tábornagy a nyilvánossággal. Szóval a programot a maga részleteiben csak a darabantok ismerik s mégis dicsekednek vele, hogy van már táboruk. Már névsorról is beszélnek a nagy diadalmi mámorban. Lehet-e csak politikailag is erős ember, aki csatlakozik egy párthoz, amely még nincs, vállal egy programot, a melyet még nem ismer? Az új mameluk-pártnak azonban nevek is kellenek. Azt akarják, hogy uri párt legyenek demokrata-köntösből.

Toborozzák hát a legényeket. Kit ígérettel, kit fenyegetéssel, hogy tagja legyen a pártjuknak. Szemet vetettek persze, sőt első sorban az állami tisztviselőkre s ahogy Tisza Kálmán idejében minden állami tisztviselőnek mameluknak kellett lenni, ha haladni akart, így tervezik most is a dolgokat. Az egyes miniszteriumokban és

állami hivatalokban készülnek már a bizalmas figyelő-cédulák.

Nem az lesz a kvalifikációja az állami tisztviselőnek, hogy miképpen dolgozik, hanem az, hogy tolja-e a darabantok szekerét. Tagadja meg a jobb meggyőződését és kövesse őket árkon és bokron keresztül. *Aki pedig a sarkára áll, azt nyugdíjazzák, vagy mellőzik.* Fiatal, megbízható embereket soron kívül fognak előléptetni s fölébe helyezni a renitenseknek. Hogy pusztuljon el mindenki, aki nem az osztrák embere.

Választások lesznek!

A Fejérváry-miniszterium tisztában van azzal, hogy a mostani parlament a legélesebb harcot tovább viszi ellene s a képviselőházban is lehetetlenné teszi. Mindazáltal a kormányelnök december 19-én előterjeszt a miniszterium nevében néhány törvényjavaslatot, nem törődve az ellenzék magatartásával. Ma úgy áll a helyzet, hogy a kormány nem remélheti e javaslatok letárgyalását, sőt egyáltalán nem számíthat nyugodt parlamenti életre. Ép ezért a kormány többséget akar szerezni magának s még a télen feloszlatják a képviselőházat. *Az új választások körülbelül hat hónap múlva lesznek; addig*

Zsuzsi ur.

Nem Zsuzsi ur volt a neve. A színészek nevezték el annak. A színészeknek rossz szájuk van. De az adott esetben Zsuzsi ur elnevezés valami tárgyi igazságot fejezett ki.

A társulat primadonnája ugyanis, a szép Zsuzsanna egy napon, mikor új állomásra érkeztek, azzal lepte meg kollegáit, hogy férjet hozott magának. A férj — ne tessék a szót anyakönyvi értelemben venni, — Kristófi Ödön volt. Csinos, szőke fiatal ember, sárga bajuszzsal és szép világoskék szemekkel. Egyelőre csak annyi tudódott fölé, hogy telekkönyvvezető volt.

Az érdekes szerelmi kalandot bántó homály borította. A szintársulat csak a fait accomplit látta. Kristófi Ödön karonfogva vezette a primadonnát a próbákra és előadásokra. Ugy, a hogy a primadonna férjek szokták. Együtt ebédeltek, együtt vacsoráztak s nincs okunk kétkedni abban, hogy együtt is reggeliztek.

A segéd-nyaszínész, a társulat pletykáinak gyűjtőbazénja, a számos kér-

dezősködésre világosan és szabatosan választolt:

— Mi van abban? Szabályszerint a férfiak szokták megszöktetni a nőket. Most kivétel történt: Zsuzsanna szöktette meg az ifjút. No, bizony — tette hozzá mély meggyőződéssel — nem minden Zsuzsanna bibliai szemérmességű.

Ugy vélem, hogy ebben a nyilatkozatban volt ötven százalék igazság és ötven százalék nem igazság. Többet nem várhatunk egy segédszínésznőtől.

A megszöktetett ifjú helyzete meglehetősen kényes volt a szintársulat férfitagjaival szemben. Látták ismételt elpirulni. Restelte állapotát, mely kétségtelenül a kényesebbek közé tartozott.

Valahányszor a vendéglőben együtt ebédelt Zsuzsannával, mindig úgy kínáltatta magát, mint egy vigjátékbéli naiva.

Ilyen párbeszédnek voltak:

- No vegyen még egy cobákat.
- Köszönöm, elég volt.
- De hisz még nem is evett.
- Nem szoktam többet.
- Ehesen marad.
- Oh, nekem egy falat is elég.

Ez nagyon mulattatta a jelenlevő színészeket, kik aztán elnevezték a szemérmes ifjút Zsuzsi urnak.

— Nem is hitták másképp.

Azt azonban látták, hogy rendkívül szereti Zsuzsannát. Próbákon, előadásokon nem tudta levenni róla a szemét. Lassan nézte minden mozdulatát s a különben kifejezéstelen, világos kék szemekben erotikus vágyak lobogtak.

Az idők során ő maga is hozzászokott a Zsuzsi ur elnevezéshez. A sugó így kiáltott utána az utcán:

— Zsuzsi ur, mondja meg Zsuzsannának, hogy tíz órákor próba van.

Egyszer a sugó beteg lett. A megszokult igazgató minden bevezetés nélkül így szólt Zsuzsi urhoz.

— Nézze, kedves Zsuzsi ur, maga úgy is ráér, sugja el a darabot.

Ennél nagyobb örömet nem szerezhetett volna Zsuzsi urnak, aki olyan önérettel ült a sugólyukba, mintha egy trónust foglalna el. Hévvvel, buzgalommal látott neki feladatának. Kissé tulhajtott buzgalommal.

Először is olyan hangosan sugott, hogy a közönség ismételt hangosan piszegeti,

Vegyen órát, ékszert, ezüstöt Halász Nándor ékszerésznél, DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 24. (Fehérló-szálloda), mert ott a legolcsóbban és legszolidabban lesz kiszolgálva.

igyekeznek megváltoztatni a mai közhangulatot. Ez természetesen nem fog sikerülni, de hát Kristóffyék reménykednek s tüzzel-vassal azon lesznek, hogy a választók nekik adjanak igazat.

A belügyminiszteriumban néhány nap óta már dolgoznak a választások előkészítésén s Kristóffy élénken érdeklődik a nagy adathalmaz iránt. Ujabban azt a rendeletet adta ki a miniszter, készítse nek statisztikát arról, hogy hány tisztviselőnek van szavazati joga.

Ez persze nem vonatkozhat egyébire, minthogy a tisztviselőket arra akarják majd rábírní, hogy a kormány jelöltjeire szavazzanak.

Obstrukció a nemzet ellen.

Ma még az a terve a darabant-kabinetnek, hogy december 19-én felszólítja az országgyűlést, szavazza meg javaslatait. A koalíció természetesen erélyesen és határozottsággal vissza fogja utasítani az alkut s hiven az országtól nyert mandátumhoz a magyar vezényszót fogja követelni. S ugyanakkor előkerül a vádindítvány is, amely régen fenyegeti már a darabantokat. S hogy a Házat ismét elnapolgatták, nagy része volt a vádindítványnak is.

Most megváltoztatták ezt a tervüket is és obstrukciót terveznek a vádindítvány ellen. Az új mameuk-gárdára vár a föladat, hogy háritsa el a vádindítvány nagy veszedelmeit a darabantok fejeiről. Bárki fogja is a koalíció vezérei közül a vádindítványt a Háznak elfogadásra ajánlani, br. Fejérváry Géza reflektálni fog a beszédre. — Utána Kristóffy József kíván nagyobb beszédet mondani, amelyben elmondja a maga bécsi honmentő terveit s aztán sorra kerül a gárda. *Obstruálnak és megakadályozzák,*

hogy az elnök a vádindítványt szavazás alá bocsássa.

Mindez azonban csalfa ábrándozás csak, melynek pozitív haszna ismét csak a koalícióra nézve lesz. S aki ennek az obstrukciónak a segítségére lesz, a maga sirját ássa meg, nem az ellenzékét.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Egyházigazgatási ülés. A debreceni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága október hó 27-én délután 4 órakor az egyház tanástermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

A tisztántuli ev. ref. egyházkerület őszi közgyűlése.

Második nap.

Debrecen, október 27.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap volt a tisztántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlése második napja, élénk érdeklődés mellett, Dégenfeld József gróf és Dávidházy János elnöklése alatt. Volt is szavazás, választás bőven, mely az érdeklődést mindvégig ébren tartotta.

A tógimnázium kitélepítése ismét szóba került s parázs vitát rögtönzött, melyből a Ferenczy felszólalása vált ki.

A debreceni egyetem ügye is szóba került. Ugyanis Csiky Lajos amerikai utja érdekében beadott kérvénye szolgáltatott okot nem annyira vitára, mint inkább heves névszerinti szavazásra. Két szótöbbséggel meg is adták a szabadságot, hogy a debreceni egyetem ügyének Amerikában propagandát csinálhasson.

Részletes tudósításunk a következő:

Tanárok eskütétele.

A közgyűlés második napján, mely kevéssel kilenc óra után kezdődött, ismét gróf Dégenfeld József főgondnok és Dávidházy János esperes elnökök. Jegyzők Dicsőfi József, Sass Béla és Bartha Béla dr. voltak. Az első napi jegyzőkönyv felolvasása után dr. Kovács Gábor jogakadémiai és Nagy Vilmos tanítóképző intézeti tanárok tették le az esküt.

Az eskütétel után Kovács mondott

mindkettőjük nevében az egyházkerületnek köszönetet megválasztásukban kifejezett bizalmukért. A szép szavakra gróf Dégenfeld József üdvözölte az új tanárokat s Isten áldását kívánta működésükhöz.

Tanár választások.

Megállapodás szerint a tanárválasztásokra került a sor. Elsősorban a tanárválasztó küldöttséget alakították meg titkos szavazás útján a következőkép: Görömbey Péter, Szikszay Zoltán, Sütő Kálmán, Papp Imre egyházi, dr. Baksa Lajos, Rácz Gyula, Benedek László és Kiss Elek világi részről; a debreceni ev. ref. egyház részéről kiküldettek: Dicsőfi József, Márton Imre, K. Tóth Kálmán, Szunyogh Bertalan, dr. Kocsár Gábor, dr. Sz. Szabó József és dr. Vargha Lajos.

Sass Béla aljegyző ismertette, hogy a dr. Helle távozásával megüresedett perrendtartás, váltó- és kereskedelemjogi tanszékre pályázat hirdettetvén, öt pályázat érkezett be. A tanári kar javaslata alapján a főiskolai igazgató tanács a következő sorrendben jelölte a pályázókat: 1. dr. Tóth Károly, 2. dr. Szücs Géza, 3. Benkő Lajos, 4. dr. Kovács Miklós és 5. dr. Fekete László.

A választás tartamára gróf Dégenfeld József a gyűlést felfüggesztette s a bizottság visszavonult. Néhány perc múlva ismét megnyitotta az ülést és kihirdette a választás eredményét gróf Dégenfeld. E szerint beadtak 16 szavazatot, melyből dr. Tóth Károly és dr. Szücs Géza egyenlő szavazatot nyertek; ennek folytán az elnökség szavazata a választás eredményét Tóth javára döntötte, tehát a debreceni jogakadémia tanárává dr. Tóth Károlyt választott meg.

Az új jogtanár ev. ref. vallásu, 29 éves, jogi tanulmányait a budapesti egyetem jogi fakultásán végezte, összes vizsgáit kitünő eredménnyel állotta ki, a jogi tudományok doktorává sub auspiciis képesített. 1898-ban jegyeztetett az ügyvédjelöltek közé, 1902-ben a budapesti váltó törvény-szék aljegyzője lett, jelenleg a budapesti törvényszék aljegyzője. Munkái: "Önkormányzat és A váltó fogalma" erős egyéni felfogásról tesznek tanúságot.

Másodszor a máramarosszigeti ev. ref. jogakadémia üres tanszékébe kellett választani. E tanszék költségét az egyházkerület fedezi, amiért is egymaga választ rá tanárt.

A tanárválasztó bizottságba titkos szavazás útján következők választottak be: Szikszay Zoltán, Biky Ferenc, Széll György, Sütő Kálmán, Segesváry József, Görömbey

másodszor a szerzői utasításokat is sugtá: el a balfenekén, kitárt karokkal közeledik stb.

Soha a közönség nem kacagott olyan jóízűen hazafias drámán, mint akkor, mikor Zsuzsi ur sugott. De a színészek meg voltak elégedve vele. A színészeknek vidéken sohasem lehet elég hangosan sugni.

Minthogy a sugó betegsége makacsodott, Zsuzsi ur minden este torkaszakadtából szavalt az összes szerepeket a sugólyukból. Az igazgató szükségesnek találta felszólítani.

— De kedves Zsuzsi ur, ön nem sugó, hanem harsogó.

Zsuzsi ur igyekezett kissé mérsékelni hevét. Vesztére. A színészek rontottak rá:

— De Zsuzsi ur, ön hápog és nem sug...

Zsuzsi ur kereste az arany középutat és meg is találta. Egészen jól bevált. Ki tudja, meddig sugott volna, ha a homályos rejtekből egy incidens ki nem zavarja.

Az igazgató ugyanis valami nagyobb-szabású drámát szerzett be. Kevés volt rá a hős. Felszólította Zsuzsi urat, hogy játsszon el egy spanyol grandot.

Zsuzsi ur halálosan meg volt rémülve. Nagyon szépen tudott szavalni, de csak a sugólyukban. Mindazonáltal elvállalta a szerepet s be is vágta az utolsó szóig a vég-szavakkal együtt.

De már a próbákon iszonyuan kitört

rajta a lámpaláz. Fogvaczogva dadogta a hősi szövegeket. A rendező kétségbeesetten biztatta:

— Csak bátran! Hát mitől fél? Még egy spanyol grandnak sem harapták le az orrát. Becsületesre mondom.

Hiába volt minden biztatás. Zsuzsi ur napról napra ijedtebb ábrázattal jelent meg a próbákon. Egészen lesoványodott s ideges lett, ha Zsuzsánna megerőgáta:

— Hagyjon békét, nekem a szerepre kell vigyáznom.

Észre sem vette, hogy milyen jóízűeket kacagnak a háta mögött. Altalában nem hallott, nem látott semmit. A fülei zugtak, a szemei szikráztak.

Következett az előadás napja. Azaz nem következett. Az előadást nem lehetett megtartani, mert Zsuzsi ur kora hajnalban ismeretlen helyre távozott.

Megszökött.

Mindnyájan sajnálták a derék fiut. Zsuzsánna sirt is utána. Nem sokáig ugyan, de őszintén. A drámai hős nem az embert, hanem a sugót sajnálta benne.

— Nagy kvalitásai voltak, — mondotta megindultan.

Aztán szépen, lassacskán el is felejtették Zsuzsi urat. Mint ahogy a jelentéktelen epizódokat elfelejteni szokás.

Szökése óta másfél esztendő telt el, mikor egy zivataros téli éjszakán ismét megjelent. Elegáns téli bundában, óriási asztra-

kán gallérral. Először is az anyaszínésznővel találkozott.

— Nini, Zsuzsi ur, — kiáltott a derék hölgy meglepetten. Honnan jön?

Zsuzsi ur meglepő felvilágosításokat adott. Életkörülményei nagyot változtak. Nagy örökséghez jutott. Egyik nagynénje hatszáz hold földet hagyott rá. Azonkívül készpénzt, ékszert, barmot stb.

— No ez derék — mondotta a segéd-anyaszínésznő — és mit akar most?

— Feleségül akarom venni...

— Kit?

— A feleségemet, Zsuzsánát.

A segédanya torzképet vágott.

— Az kissé bajosan fog menni.

— Miért?

— Mert Zsuzsánna férjhez ment.

— Kihez?

— A drámai hőshöz.

Zsuzsi ur megtántorodott, mint egy drámai hős.

— Most végem van, — rebegte elhaló hangon.

A segédanya megfogta:

— Még nincs, — mondotta, — tegyen úgy, a hogy Zsuzsánna tett önnel.

— Ugy tegyek?

— Igen, szöktesse meg.

Félóra múlva Zsuzsi ur és Zsuzsánna már a vonaton ültek.

Azt hiszem, ha valami közbe nem jött, meg is esküdtek. Zöldy Márton.

Péter, György Lajos és Biki Károly egyházi, Domahidy Elemér, dr. Baksa Lajos, Simonffy Imre, Rásó Gyula, Fráter Barna, Benedek László és Bay József világi részről.

A pályázat és jelölés ügyét Sass Béla aljegyző ismertette. A meghirdetett pályázatra hét pályázati kérvény érkezett be. A tanári kar jelölése alapján a máramarosszigeti igazgató tanács a jelölést következőképpen ejtette meg: 1. dr. Gergej György máramarosszigeti rendkívüli tanár, 2. Benkó Lajos, 3. dr. Benda Jenő, 4. dr. Szabó Béla, 5. Vajna Géza, 6. Szabó Géza, a 7-ik pályázót nem jelölte.

A választó bizottság tanácskozása idejére gróf Degenfeld József ismét felfüggesztette a gyűlést. Nem sok idő múlva újra megnyitván, a választás előre is biztos eredményét kihirdette Degenfeld: mely szerint **a máramarosszigeti jogakadémia tanárává szótöbbséggel dr. Gergely György választott meg.**

A bizottságok kiegészítése.

A választásokba annyira belejötték a közgyűlési tagok, hogy a kerület bizottságaiban megüresedett helyekre mindjárt megajították a választást, magától értetődőleg, titkos szavazás útján.

Megválasztották a tanügyi bizottságba rendes tagokul: Dávidházy János, Széll Kálmán, Sütő Kálmán, Görömbey Péter, K. Tóth Kálmán, Dicsőffy József, György Endre, Domahidy Elemér, Fekete Márton, Újfalu Béla, dr. Baksa Lajos, Rásó Gyula. A főiskolai igazgató tanácsba rendes tagul: dr. Baksa Lajos. Vasárnapügyi bizottságba rendes tagul: Erőss Lajos. Főiskolai gazdasági tanácsba rendes tagul: dr. Tüdős János. Tanítóképeségi vizsgálatot vezető bizottságba póttagul: Sulyok István. Felsőbb leányiskolák állandó bizottságába rendes tagul: Erőss Lajos. Tökesegegy és kongrua bizottságba rendes tagul: Dicsőffy József és a pénzügyi bizottságba rendes tagul: Simonffy Imre.

Évjáradék a főgimnázium építésére.

A főiskolai igazgatótanács javasolja, hogy az évi 16,000 korona évjáradék, mivel a cél, melyre eddig fordítani kellett, el van érve, folyó év végével, a jövő évtől kezdve fordíttassék a főgimnázium új épülete alapjának javára.

Széll György esperes nyugodt szavakban utal a nehéz viszonyokkal küzdő egyházakra s indítványozza, hogy az egyházkerületi közgyűlés évenként ossza fel a 16,000 koronát az egyházmegyék között.

Uray Imre nyugodt szavai után Dóczy Imre szépen megokadatolt beszédben az igazgatótanács javaslata mellett érvel. Nem lehet elzárkózni a kérdés megoldása elől, mikor 300,000 korona államsegélyt biztosan kap az egyházkerület. Mulhatatlanul számolni kell azzal a körülménnyel, miszerint az egyházkerületnek, mint fentartó testületnek is áldozni kell, még pedig jelentősen. Ép ezért feltétlen elfogadandó a főiskolai igazgatótanács javaslata.

Mint egyik leghivatottabb, állott fel magyarázatot adni Karai Sándor főgimnáziumi igazgató. Rámutatott arra a mindenesetre szomorú tényre, hogy a jelentkező növendékek nagy százalékát el kell utasítani, nem lehet felvenni őket; mi okozza ezt? Semmi egyéb, mint hogy a rendelkezésre álló terem kevés, s ami van, az is szűk. Ez a körülmény sürgeti az egyházkerületet, hogy új s tágasabb helyet adjon a főgimnáziumnak.

Domahidy Elemér is hivatkozik rá, hogy sok jelentkezőt nem lehet felvenni a terem kevés volta miatt. Ezért első feladat alkalmas helyiségekről gondoskodni. Szükségesnek jelzi, hogy az egyházkerület maga járuljon a kérdés megoldásához jelentékeny összeggel; de most a 16,000 koronát lekötendők nem tartja.

Dr. Ferenczy Gyula: Nem szabad szűkkeblűsködni, nem lehet elzárkózni a nagyfontosságú kérdés megoldása elől. Bezeg nem azt mondja a katolikus egyház: eredj innen, nem való neked a tudomány,

végéig kapát a kezébe. Mi se szorítsuk meg a tudományosság körét, sőt ellenkezőleg...! Majd elsorolja a főgimnázium építkezésének ügyében eddig tett intézkedéseket. Itt az ideje, hogy a térből, melybe visszavonult e dicső multu ós kálvinista főiskola, — valahára kivonuljunk a tavaszba s a munkásság, a tett mezejére lépünk, mely a kálvinizmus erejét hirdeti! — voltak befejező szavai, melyek után hatalmas éljenzés hangzott fel.

Végre is gróf Degenfeld szavazásra tette fel a kérdést; a közgyűlés nagy szótöbbséggel a főiskolai igazgatótanács javaslatát fogadta el a Széll György indítványa ellenében.

Csiky L. amerikai utja.

A debreceni egyetem ügye most is kísértett és nagy vitát provokált.

Csiky Lajos, theologiai akadémiai dékán ugyanis az egyházkerületi közgyűléstől 1906/7. iskolai évre szabadságot kérését kérte, hogy a debreceni egyetem javára leendő gyűjtés céljából Amerikába utazhassék. Kérését hosszú indoklással látta el, melyben előadja, hogy tervét Debrecen, a magyarországi protestánsok és az amerikai honfitársak hogyan fogadták, honnan kapott ajánlóleveleket; mindezeket már ismertettük lapunkban.

A főiskolai igazgatótanács bár elismeréssel fogadta a tervet, mégis tekintettel az amerikai egyházaknak a hazaiakkal szemben nem tisztázott viszonyaira, nem tartja megengedhetőnek, hogy oly férfi menjen ki Amerikába, akinek e viszony rendezésén kívül bármi más megbízása lenne; ép ezért azt a határozati javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, miszerint a kórt szabadságot ne adja meg.

Dr. Balthazár Dezső abban, hogy a főiskolai igazgatótanács ilyen határozati javaslatot terjesztett elő, bizonyos unszínpathiát lát. Az egyházkerület sem akar nagyobb áldozatot hozni az egyetem javára, legalább engedje meg, hogy ily buzgó férfiak, mint Csiky Lajos, annak javára gyűjtést rendezhessen. Hiszen a terv oly szép reményekkel kezeset. Nem érthet egyet a főiskolai igazgatótanács javaslatával, azért ellenében határozati javaslatot terjeszt a közgyűléshez, melynek értelmében Csiky Lajos 1906/7. iskolai évre szabadságot kap, részére hivatalos megbízó levél adatik ki, melyben utjának célja világosan kitüntetendő; egyúttal megbizja a theologiai akadémiai tanári kart, hogy Csiky helyettesítéséről gondoskodják s arról a tavaszi közgyűlésnek jelentést tegyen.

Degenfeld József gróf mint a főiskolai igazgatótanács elnöke, igyekezett menteni az igazgatótanács eljárását, azonban a hibás alpra épített védekezése nagy visszataszást kellett.

Dr. Balthazár Dezső a zárzó jogával élve, még egyszer védelmébe veszi a nemes célu ügyet s határozati javaslatát elfogadásra ajánlja.

Degenfeld József gróf a kérdést felteszi szavazásra: a kik a főiskolai igazgatótanács határozati javaslatát elfogadják, szavazzanak igennel, a kik nem fogadják el, nem-mel; a nemmel szavazók többsége esetén a Balthazár dr. határozati javaslata fogadtatik el.

A nem-mel szavazókat a karzatokon levő diákság megéljenzte, különösen kijutott az éljenzésből Domahidy Elemérnek, K. Tóth Kálmánnak, Mezőssy Bélának, Futó Zoltánnak, Simonffy Imrénnek, Sinka Sándornak, Dicsőffy Józsefnek és még Sass Bélának.

Mikor a szavazásnak vége volt s a szavazatok összeszámlálására került a sor, kitűnt, hogy Sass Béla aljegyző is, dr. Bartha Béla aljegyző is (utóbbi tévedésből) az igennel szavazók neveit jegyezték, míg a nemmel szavazókat egyikőjük sem jegyezte. A tévedés nem nagy csoda volt, mert a teremben a szavazás alatt nagy lármák és éljenzés volt.

A hibát nem lehetett másképp jóvátenni, minthogy új szavazást kellett elrendelni.

figyelmeztetvén elnök a karzatot, hogy csendben legyen.

A szavazás eredménye az lett, hogy az egyházkerületi közgyűlés 31 szóval 29 ellenében, tehát 2 szótöbbséggel Balthazár határozati javaslatát fogadta el, melynek értelmében Csiky Lajos kimehet Amerikába a debreceni egyetem alapjára gyűjtést rendezni.

Nemmel szavaztak: Dr. Balthazár Dezső, Uray Imre, Domby Lajos, Nagy István, Domahidy Elemér, Biki Károly, Simonffy Imre, Balogh Ferenc, K. Tóth Kálmán, Mezőssy Béla, Kallós Tivadar, Garzó Gyula, Futó Zoltán, dr. Szegedy Kálmán, Szones László, Biber József, Sinka Sándor, Marjay Péter, Nagymáté Albert, Rácz Gyula, Vay Péter, Gergely Antal, Mártha József, Bede László, Dóczy Gedeon, Imre Lajos, Dicsőffy József, Sass Béla, Uray Géza és Szeremley Barna, összesen 31.

Igennel szavaztak: Rásó Gyula, Sütő Kálmán, Sulyok István, Görömbey Péter, Szikszay Zoltán, Széll György, Segesváry József, Soltész László, Erőss Lajos, Lengyel Imre, Somossy Béla, Papp Imre, Csathó Zsigmond, Kiss Elek, Pénzes Endre, Biki Ferenc, Szegedy Gyula, dr. Baksa Lajos, Sátor Dániel, Nagy Imre, Karai Sándor, Papp Tibor, Borsos Benő, Horváth Ferenc, dr. Bartha Béla, Faragó Bálint, Dóczy Imre, gr. Ferenczy Gyula, Orosz István és Benedek László, összesen 29.

Néhány kisebb ügy letárgyalása után a gyűlés második napja véget ért. Ma minden valószínűség szerint véget ér a közgyűlés.

Délután.

Délután a kistanácsteremben a közgyűlésügyi bíróság ülést tartott, melyen az egyházmegyék felebbezt határozatait tárgyalták s hoztak benne ítéletet.

A VÁROSHÁZARÓL

A városházáról. Vecsey Imre főjegyző, a ki Budapesten több napot töltött el, tegnap hazaérkezett s hivatalát elfoglalta.

A sáskairtás költségei. Tudvalevőleg a sáskairtás költségei meghaladták az előirányzott összeget. A szükséges pénzt a város házipénztára folyósította, de egyben kérte a minisztert, hogy miután az irtást az egész környék közgazdasági érdeke kívánta, a földmívelésügyi miniszterium térítse meg a városnak. Az erre vonatkozó kérelmet s általában az egész irtás elszámolását most a tanács megsürgöttette a miniszteriumban.

A kanyaró-járvány.

A betegség enyhe lefolyása.

Az egészségügyi-bizottság ülése.

Debrecen, október 27.

Debrecen város egészségügyi bizottsága tegnap délután azért tartott ülést, hogy a sűrűn ismétlődő kanyaró esetekről szóló jelentéseket meghallgassák s az esetleg fennforgó intézkedéseket megtegyék.

A bizottsági ülésen egyhangúlag konstataáltak, hogy a kanyaró sok esetben fordul ugyan elő, napenként több is, mint amennyit bejelentettek, de valamennyi olyan enyhe lefolyású, hogy aggodalomra a legkevésbé sem ad okot, sőt még jó, ha ilyen enyhe lefolyás időszakában tul esnek rajta a gyermekek.

Kanyaróban egyetlen haláleset sem fordult elő. Néhány nap alatt minden gyermek tul esik rajta; sokkal könnyebben s enyhébben,

mint bármely más hasonló időszakban.

A szülőket bizonyára teljesen megnyugtató ülés lefolyásáról az alábbiakban számolunk be:

A bizottsági ülés.

Az egészségügyi bizottság Körner Adolf tanácsnok elnöklete alatt tartotta ülését. Jelen voltak: Dr. Sárváry Gyula, dr. Varga Emil, dr. Somogyi Zoltán, dr. Balkányi Ede, dr. Popper Alajos, dr. Burger Péter, dr. Balkányi Emil, Lengyel Rezső törzsorvos és dr. Ujfalussy József.

Miután Körner Adolf elnök megnyitotta az gyűlést, kijelenti, hogy a mai értekezlet tárgya a kanyaró elleni védekezés megbeszélése s az óvintézkedésekről tett bejelentések tudomásul vétele lesz.

Sárváry Gyula dr. főorvos jelenti, hogy kanyaró megbetegedés október 1-től 16-ig éppen tizenhat fordult elő. Október 16-tól máig negyvenhét újabb megbetegedés fordult elő. Ez a régi vörös himlő, a melyet sokan félremagyaráznak. A betegség rendkívül enyhe lefolyású. Ennek dacára minden óvintézkedést megtettem. A fertőtlenítést mindenütt eszközöltem. A betegek elkülönítése megtörtént. A figyelmeztető veres feliratokat mindenütt alkalmaztattam. A Pacsirta-utcai iskolában hat eset fordult elő. Az Ispóty-utcai óvodában kettő, a Sziv-utcai fiu iskolában kettő és a Kossuth-utcai iskolában három. A fertőtlenítés mindenütt megtörtént. Az iskolák, óvodák bezárásának szüksége nem forog fenn.

Dr. Balkányi Ede: Bátoran tudomásul vehetjük a főorvos ur helyes intézkedését. Ezúttal csakugyan olyan enyhe infekcióval állunk szemközt, hogy mondhatnám még jó, ha ilyen enyhe lefolyás mellett esnek tul rajta a gyermekek. Az iskolák bezárásának szüksége egyáltalában fenn nem forog.

Ezen a véleményen volt az egészségügyi bizottság minden tagja. Helyeselték valamennyien a főorvos intézkedését, azt tökéletesen elegendőnek tartották s kimondták, hogy az óvodák és elemi iskolák bezárásának szüksége egyáltalában fenn nem forog.

A bizottsági ülés ezzel véget ért.

SZÍNHÁZ.

Ma, pénteken „B” bérletben Kiss Irén, a Vígyszínház tagjának első felléptével:

Mongodin ur felesége.

Bohózat 4 felvonásban.

Mongodin	Békés Gyula.
Rosalie, neje	Ardai Ida.
Lucienne, unokahuga	Szabó Irma.
Monteplat Clorinda	Kiss Irén.
Fougerolles Róbert, festő	Tornyai Lajos.
Rabateu Savinien, titkár	Kondor Ernő.
Berneret	Deési Alfréd.
Francois, Mongodininasza	Sarkadi Vilmos.
Kerületi prefét	Szabó Gyula.
Csendőrkapitány	Szilágyi Ernő.
Városi tanácsos	Ardai Árpád.
De la Butte asszony	Körösmezey Margit.
Levadé asszony	Dinyéssi Juliska.
Pelüssén asszony	Kertész Kata.
Chamberloch asszony	Ardai Ida.

A suhanc. A színházi kommuniké ugy adta hírül, hogy Konti József emlékének akar áldozni a színtársulat, mikor a jeles zeneszerző *Suhanc* című operettjét feleleveníti. Sokkal inkább áldozott volna, ha szerencsésebb választást tesz és színre hozza a *Királyfogást*. Zenei technikában hatalmasabb, hangszerelésben, melódiában sokkal gazdagabb, jelenéseiben színesebb ez az operett s hozzá már nagyon régen nem adták a debreceni színpadon. A *Suhancot* rövid idő előtt látta a közönség, még pedig alig feledhető előadásban. Lehet, hogy ezért, lehet, hogy azért, mert a bizalom se nagyon ébredezett, kis közönség nézte végig az előadást, amely pedig valamennyivel fölébe helyezhető a tegnapielőtti énekes elő-

adásnak. *Fóti Frida* nehézkes suhanc volt, pajkos jókedvével se ingerelte a közönséget, de újra szépen énekelt. *Polgárt* ismét megszállta az illet és kedélyesebb volt. *Sarkadi* pompás humora ömlött el a fűszeres alakján. A kuplék éneklésében pedig mester. Fényesen pointíroz. Volt is hatás és a nyomában taps is. *Arkossyt* még nem hallottuk oly szépen énekelni, mint tegnap. A parti kitűnően a hangjában feküdt. Játékát pedig — mint rendszeren — most is értékessé tudta tenni. *Pozsonyi* Lenkének kellemesen csengett a hangja, de a játékában alig volt élet. *Békési* és *Radó Annának* jut még érdem abból, hogy az előadást elfogadhatóvá tették. A zenekart azonban gyakorta olyan erősen vették, hogy a különben erőteljes kórust is csaknem elnyomta.

Kiss Irén vendégszereplése. A színházi iroda jelenti: Kiss Irén a debreceni közönség egykori kedvence, a vígszínház kitűnő művésznője ma este a Mongodin ur felesége c. bohózatban lép fel, a melyben egyik régi pompás alakítását Mongodin asszonyt fogja a közönségnek bemutatni. Az előadásban a főbb szerepeket most is Almássy Lola és Békés Gyula játsszák, akik legutóbb is nagy sikert arattak a Mongodin ur felesége előadásán.

Az államtitkár ur. A színházi iroda jelenti: Kiss Irén második vendégfellépése lesz holnap, a mikor is az „Államtitkár ur” című vígjátékban lép fel, egyik legjobb szerepét játszva el. A darabban a többi szerepeket Markovits Margit, Szabó Irma, Csáder Irén, Békés Gyula, Szakács Andor, Krasznay, Deésy Alfréd, Kondor Ernő játsszák.

A debreceni husdrágaság.

Ankét a kamarán.

Debrecen, okt. 27.

Az általánosan érezhető huszükség és husdrágaság ügyében jelentőséges szaktanácskozást tartott a kereskedelmi- és iparkamara, melyen Szabó Kálmán kamarai elnök vezetésével részt vettek: Király Gyula gazdasági tanácsnok, Leidl Emil állami főállatorvos, Csáki János városi közbiztonsági igazgató, a szakmabeli iparosok és kereskedők közül Debreceni Lajos, Nagy Jakab, Fischbein I., Némethy János, Szabó Mihály, Lamprecht Frigyes, Varga Imre, továbbá a kamarai hivatal részéről: Szávay Gyula, dr. Rédei Rezső és dr. Rácz Lajos.

Szabó Kálmán elnök és Szávay Gyula titkár ismertetik a huszükségét és a drágaságokat előidéző általános és helyi gazdasági okokat. Aztán az értekezlet tagjainak ismételt hozzászólása által tény gyanánt megállapított, hogy a bajnak mélyen fekvő és részben régebbi keletű közgazdasági okok az előidézői. Evekkel előbb a jószágárak igen alacsonyan álltak; részben a tenyésztésnek ez okból megcsappanása, részben a fokozódó kivitel s a szintén fokozódó bel-földi fogyasztás okozták, hogy a jószágállomány nagy mértékben megfogyott; növelte a bajt a növendék marhák nagy mennyiségben való levágatása, ugyszintén a különböző pusztító állat-betegségek. Az élő jószág ára tetemesen, utóbb már 25—30 százalékkal is emelkedett. A husfeldolgozó iparo-

sokra ezenkívül súlyos teherként nehezedik a magas fogyasztási adó, vágatási díj és a különböző helyi illetékek, állami adó és magas üzemi költség. A legutolsó két évben bekövetkezett takarmány- és legelőinség aztán a különben is súlyos helyzetet még válságosabbá tette.

Az értekezlet a kérdés minden részletét behatóan vizsgálta és megtárgyalta és tanácskozásának eredményét Szabó Kálmán elnök a következőkben foglalta össze: a válságos helyzet gazdasági bajok következménye. Orvoslására részben általános, részben helyi és időleges intézkedések szükségesek. Az adórendszer reformálandó oly irányban, hogy husfogyasztási adó címén a jelenlegihez hasonló súlyos és igazságtalan toher ne nehezüljön a közfogyasztásra. Azonkívül az erősen megfogyatkozott állatállomány sürgős és hathatós védelme és emelése szükséges; különösen a növendék állatok levágatási és kiviteli tilalma vagy legalább megnehezítése szükséges. A takarmányvámok csökkentendők, a takarmány szállítási kedvezményekben részesítendő. — A helyi vonatkozásban szükséges segítésre pedig egyrészt a helyi illetékek, különösen a vágóhídi vágatási díjaknak (az önköltségekig) leszállítását javasolja, továbbá sürgősnek és e bajokon nagy mértékben segítő intézkedésnek ajánlja a konzum-vásárnak Debrecenben felállítását. A ló-vágóhíd és lómészárszék felállítását azonban ezidőszert Debrecenben nem találja szükségesnek és indokoltnak. A kamara az értekezlet tanácskozásából megállapítottak értelmében ugy a kormánynál, mint a városi hatóságnál lépéseket tesz és közre fog működni a huszükség és husdrágaság okozta válságos helyzet orvoslására.

UJDONSÁGOK.

* A debreceni kölosónszövetkezet a városháza nagytermében e hó 28-án d. u. 3 órakor gyűlést tart.

* Ebéd az egyházkerületi közgyűlési tagok tiszteletére. A most folyó egyházkerületi közgyűlés alkalmából a tagok tiszteletére első napon Kiss Áron püspök, tegnap pedig Dégenfeld József gróf főgondnok adtak ebédet.

* A jogász ifjuság köre. Egy régi tervo kezd valóra válni a jogász ifjuságnak. Az ifjuságnak ugyanis állandó vágyát képezte, hogy olyan köre, otthona legyen, a mely elvonja a füstös kávéházak légkörétől s ahol egymás között szórakozva, kellemesen eltölthessék szabadidejüket. H. Kiss Pál, az ifjuság agilis elnöke addig-addig lelkesítette s igyekezett eszméjének megnyerni az ifjuságot, hogy ime nemsokára készen áll a jogász-kör. Ebben a dologban gyűlésezett legutoljára az ifjuság s az előkészítő bizottság tagjait, Vidovics Ernő, Oláh Béla, Mező Sándor, Balogh István, Vásári István és Szunyogh Sándor joghallgatókat fölhevítve, hogy számoljanak be előkészítő munkálatuk eredményéről s az eredményt legkésőbb november hó 12-ig írásos

referenda alakjában nyujtsák be H. Kiss Pál jogász-elnökhöz. A jogász ifjuság köre tehát rövidesen megalakul, helyiséget bérelnék, kényelmesen berendezik s üres óráiban ott fog szórakozni a jogász ifjuság.

* **A nőgyelet alelnöki állása.** A debreceni jótékony nőgyelet alelnöki állásáról tudvalevőleg Komlóssy Arturné urasszony lemondott. Az így megüresedett állást rendkívüli közgyűlésen fogják betölteni. Ez állásra a nőgyeleti tagok nagy része Veszprémy Zoltánné urasszonyt szeretné megnyerni, aki a nőgyeleti életben eddig is nagy tevékenységet fejtett ki.

* **Uj szövőgyár Debrecenben.** Beck Izidor a Péterfia-utca 62. szám alatt gőzerőre berendezett, villamos világítással ellátott szövőgyárat rendezett be. A hatósági szemlét tegnap tartották meg s jelen voltak Debreceni Jenő gázgyári igazgató, Publig Ernő tűzoltó főparancsnok és Kiss József a rendőrség részéről. Közbiztonsági, tűzrendészeti szempontból semmi kifogásolni valót nem találtak.

* **Uj pénztintézet Debrecenben.** A debreceni pénztintézetek száma újra megszorodik. Most van alakulóban a *Központi bank*, amelyet szövetségi alapon létesítenek. — Az új szövetséget ötven filléres betétekkel kezdi meg működését január elsején, de a tagok gyűjtése a szétbocsátott aláírási ivalékkal már is erősen folyik.

* **Hajtóvadászat a Savósguton.** A Savósguton e hó 29-én a debreceni vadásztársulat tagjai hajtóvadászatot tartanak. Gyülekezés és indulás reggel 8 órakor a csőszháztól lesz.

* **A Vilmos huszárok lóversenye.** A 7. Vilmos huszárezred tisztikara érdekes programmu lóversenyt rendez vasárnap, e hó 29-én Debrecenben, ahol tudvalevőleg az ezred törzse állomásozik. A tiszteletdíjakat Ő felsége II. Vilmos német császár és porosz király (Vándor díj), Ő királyi fensége Don Miguel bragancai herceg ezredes, az ezred hölgyei, herceg Pálffy Miklós, Herceg Esterházy Miklós Antal, Kézdi-sárfalvi Benkeő József altábornagy, gróf Zedwitz Alfréd ezredes, gróf Esterházy Sándor, gróf Bréda Viktor őrnagy, Gibara György testőrkapitány, gróf Fugger-Babenhausen Károly kapitány, gróf Batthyány Gábor kapitány, gróf Starhemberg Vilmos kapitány, Gróf Somssich Géza kapitány, Gróf Széchényi Viktor főhadnagy, báró Schwaben-Durneisz Gyula főhadnagy, Kállay Frigyes főhadnagy ajánlották fel. A verseny délután egy órakor kezdődik.

* **Az új kormány a megyéhez.** Az új kormány leirata, melyben ki-neveztetését adja tudtul, tegnap érkezett le a megyéhez. A leirat szigoru hangon van tartva, valóságos hadüzenetet foglal magában a renitenskedő megyékkel szemben. A „szigoru” szó csak úgy hemzseg benne, kilátásba helyezvén, hogy a szigorubb rendszabályokat is alkalmazásba veszik, sőt ha kell, a legszigorubb sem fog elmaradni. Fenyegetés van hát bőven, most csak az a kérdés, lesz-e olyan, a ki fél is tőle?

* **Elfogott besurranó tolvaj.** Veszedelemes besurranó tolvaj került tegnap a rendőrség kezébe Rosenwasser Henrik személyében. A jeles alak kéregetés ürügye alatt sorba járta tegnap a házakat s ahol csak szerét tehette, lopott. Ilyen céllal jutott be a Hatvan-utca 22. szám alatt lakó Spitz Karolin lakására is. Az előszobában nem

talált senkit, hát benyitott a szomszéd szobába is. Itt se talált senkit se, de sasteinkete a consulon egy arany karkötőt és három gyűrűt vett észre, melyeket hamarosan el is tüntetett. Ott létét senki sem vette észre, csak akkor, mikor már a kapun távozott. Később felfedezték a hiányt, gyanujok azonnal ráirányult s nyomban keresésére inultak. Az egyik cselédnek a főtéren sikerült is felfedeznie a tolvajt s egy rendőrrel elfogatta. A rendőrségnél megkobozták s a zsebének titkos rejtékéből elő is kerültek az elveszett ékszerek. Rosenwassert letartóztatták.

* **A póttartalékosok újabb behívása.** Hogy mikor kerülhet sor a rendes ujoncozásra, azt még ez idő szerint jósolni se lehet. A hadsereg békelétszámát azonban fenn kell tartani rendes ujoncok hiányában is. A hadvezetőséget állandóan foglalkoztatja a kérdés. Budapestről jelenti tudósítónk, hogy a hadügy-miniszter már határozott a rendes katonai létszám pótlása ügyében. Bécsből érkező hírek szerint a magyarországi csapattestekhez a póttartalékosok 2. és 3. csoportját fogják behívni két hónapi szolgálatra. A behívók kézbesítését megkísérlik a polgári hatóságok útján, de ha ez eredménytelen volna, úgy katonai hatóságok kézbesítik a behívó-jegyeket.

* **Kutatás a betörők után.** A csendőrség erélyesen folytatja annak a két katonának ügyében a nyomozást, akik a nyáron a honvéd tiszti tennisz-pályát feltörték és kifosztották. Ujabbban a harmadik gyalogezred Juroszlavszky Miklós honvéd őrnagy hadbíróit küldte ki a vizsgálat vezetésére, aki tegnap meg is érkezett Debrecenbe. Ebből az ügyből kifolyólag tegnap a csendőrség több helyen tartott házmotozást, mely mint értesülünk, eredménytelen is járt. Egyik gyanúsítottnál ugyanis több olyan tárgyat fedeztek fel, melyek veszedelmesen hasonlítanak a tennisz-pályáról eltűnt tárgyakhoz. A tárgyakat a csendőrség elkobozta s azok mint bűnjeltek, a bizonyítási eljárásnál fognak nagy szerepet játszani.

* **Hirtelen halál a váróteremben.** Lapunk tegnapi számában említést tettünk arról, hogy az állomáson egy 37 év körüli munkás kinézésü ember hirtelen rosszul lett, összeesett s meghalt. A rendőrségi vizsgálat kiderítette, hogy az illető Csordás Sándor vasuti napszamos, saápi lakos. A rendőrség ennek alapján táviratozott Saápra, honnan tegnap este hozzátartozói: atyja, felesége és fia megérkeztek. Kimentek a kórházba, hol a hullát agnoszkálták. A szerencsétlenül járt ember holttestét ma a halál okának megállapítása végett felboncolják.

* **A szabadgondolkodók asztaltársasága** ma este 9 órakor a Törő Imre Csapó-utcai vendéglőjében összejeövetelt tart, amelyiken is jövő munkarendjét és az első nagyobb szabású felolvasó estének határidejét állapítja meg. Kérjük a tagok pontos megjelenését. A vezetőség.

* **Hamis tizforintosok.** A kereskedelemügyi miniszter értesítette úgy a debreceni vasuti pénztárakat, valamint a posta- és távirda főnökséget, hogy hamis 10 forintosok vannak forgalomban s így pénzváltásnál óvatosak legyenek. Nagy számban hamisított 20 koro-

nás papirpénzen 017.420 sorszám van feltüntetve s a német szöveg olvashatatlan rajta.

* **Egy érdekes látványosság.** A Bika-szálloda termében egy mesterműben gyönyörködhet a szépművészetért lelkesülő közönség. Dörfel Károly mutatja ott be remek faragványát, a milánói dóm-ot. Fából faragta ki az egészet. Százhuszonhét torony van rajta miniatűrben, világosan, szépen, izléssel, mesterileg kidolgozott faragványban. A dóm 345 márványszobornak hű utánzata látható. Az egész mű villanykészlékekkel van felszerelve, amely belülről kivilágítja a templomot. Gyönyörködtesd látványosság azoknak, akik az évek nehéz munkájával megalkotott szép munkákért lelkesülni tudnak. Méltó a megtekintésre. Ma, pénteken még láthatja a közönség 40 fillér belépő díj mellett. Gyermeknek és katonának csak a belét fizetik.

* **A visszatartott katonák.** Az osztrák hadvezetőség intézkedésének, amelylyel a harmadévüket is kiszolgált katonákat visszatartotta, máris mutatkoznak a következményei. E hó 18-ától máig a Magyarország területén állomásozó ezredek közül nem kevesebb mint *hatvanöt katonát szökött meg*. Ebből *tizenhét* a közös hadsereg állományába tartozik, *negyvenhét* pedig honvéd. A honvédek közül harminc a pozsonyi 13. honvédgyalozezred, hét pedig a verseci 16. honvédgyalozezred közlegénye. Az összes megszökött katonának csak tizenkét százaléka magyar, a többi nemzetiségi.

* **Éjjelezés a halottak mellett.** A közeli Hadház községben a kanyaró járvány már annyira elharapózott, hogy a legszigorubb óvintézkedések váltak szükségessé. Tegnap dr. Losonczy Almos megyei főorvos Hadházra utazott, hol intézkedésére az összes népiskolákat bezárták. Betiltották továbbá a halottak melletti éjjelezést is, mert még ebben is a járvány terjesztését látják.

* **Az első hó.** Tegnap délutánig szakadatlanul esett a hűvös őszi eső. Késő délután azután még jobban lehült a levegő s elkezdett esni a hó. Az első hó az idén. Ugy látszik, hogy az idén hamar lesz télünk. Ennek különben csak a szegény emberek nem örülnek, mert míg a gazdagoknak új szórakozásokat, örömeiket hoz a tél, addig a szegény embereknek új gondokat s olyiknak nyomoruságot, szenvedést, nélkülözést.

* **Apró betörések.** A betörések ismét napirenden vannak. Szerényebb igényű, kevésbé káros, de ép oly veszedelmes tolvajok egymás után követik el a betöréses lopásokat. Tegnap éjjel egyszerre két helyen is működtek: Heszkel Sándor Kazinczy és Balogh István Kőlcsey-utcai alacsony kerítésen keresztül hatoltak be az udvarra, hol a baromfiókat feltörték és kirabolták. A betörőknek eddig sikerült a rendőrség előtt kilétüket eltitkolni.

* **A boncolás eredménye.** Fodor István hulláját tegnap Isoó János és dr. Láng Sándor törv. orvosok felboncolták. — A hullát tudvalevőleg először rendőrorvosok akarták felboncolni, de mert az első vágás után a koponyán olyan sérüléseket konstataáltak, melyek törvényszéki boncolást igényeltek, a további boncolással felhagytak. A törvényszéki orvosok tegnap a

sérüléseket alaposan megvizsgálták. Büntény teljesen ki van zárva. A sebeket Fodor mámoros állapotában kapta, mikor felbukott. Halálát a pálinka okozta és szívszélhűdés idézte elő.

* **Megmarta a veszett kutya.** Hajduszoboszlón általános részvétet keltett dr. Técsy József orvos balesete. A nagy népszerűségnek örvendő orvost a napokban egy veszett kutya megmarta és most beteg fekszik lakásán. Allapota nem lehet veszedelmes, mert kezelő orvosai nem látták szükségét a Pasteur-intézetbe való szállításnak.

* **Dr. Magoss György,** városi tisztifügyész, aki tegnapelőtt tartotta esküvőjét, tegnap nászutra ment. A főügyész nejével Abbáziába utazott.

* **Letartóztatás az állomáson.** Tegnap este egy nagyon elegáns fiatal ember sétált az állomás peronján. Feltűnően gőgösen viselkedett, a járókelőkön lenézőleg hordta végig a tekintetét. Egyszerre azonban elsápadt. Botos titkos rendőr lépett eléje, mert felismerte, hogy egy országosan körözött zsebmetező s igazolásra szólította fel. Az elegáns ifjút azután meg is motozták s több különféle tárcát találtak nála. A körözött zsebmetzőt letartóztatták.

Az angolok Debrecenről. A Debrecenben időzött angolgazdák *The Week's Lurvey* című angol lapban most a következő sorokban számolnak be debreceni látogatásuk eredményéről:

Megérkezünk Debrecenbe, hol közvetlenül a magyar hőskor történelmének hatása alatt állunk. Habár éjjel volt már, mikor az egykori magyar fővárosba eljutottunk, mégis alig tudunk keresztül vergődni azon az emberáradaton, mely a város lakóiból az állomás előtt gyűlt össze az angol vendégek fogadására, hogy az az a híres magyar vendégszeretettel üdvözljenek, melynél szívélyesebbet a világ nem ismer! Debrecenben — el kell ismerünk — ósdi és a szó teljes értelmében, vidéki, kisvárosi népet véltünk találni. Annál jobban örülünk tehát, amikor konstatáljuk, hogy éppen ellenkezőleg, még annyira sem az, mint arra történelmi szereplése következtetni engedne — és rendkívül jó hatást tett ránk ez az egykori magyar metropolis impozáns középületeivel és pompás bulvájaival. Kiválóan fontos szerepe a 48—49-iki napokban volt Debrecennek, amikor egész Magyarország visszhangzott Kossuth szózatától és e nehéz napban volt Debrecen a kormány székhelye. A hatalmas kollégium, vagyis református gimnázium tágas termében — ez egyház 8000 hívet számlált Debrecenben — még ma is látható Magyarország újraalkotójának, ama nagy Kossuthnak helye, melyet az itt ideiglenesen megtartott parlamenti üléseken elfoglalt, — meg van jelölve e hely — bizonyára örök emlékül mindazok számára, kik a szabadságot szeretik és zászlóvivőiket a kellő tiszteletben részesítik. Kossuth szelme él még ma is és nem is fog meghalni! Elég, ha halljuk a nemzeti Himnusz. Isten áldd meg a magyart! éneklik a hősök fiai, biznyságképp, hogy míg e Himnusz él, addig a magyarokból a legnemesebb nemzeti és vallási aspirációk ki nem halhatnak sohasem! Ha királyi módon vendégelt is meg Debrecen bennünket, sajnos, nem maradhatunk tovább, — a Wandergeist, utunk folytatására készlet, hogy miglőbb elérhessük utunk legtávolibb célpontját, Máramaros-Szigetet.

* **Hova menjünk színház után?** A Márkus „Dréher söresarnok” éttermébe, a hol színház után frissen csapolt Korona sör, dus választéku s frissen készített vacsorakülönlegességeket kaphat a közönség. Naponta zene-estély

* **Talált árpa.** A múlt héten a mátai uton 1 zsák árpa találtatott, igazolt tulajdonosa alólirott hivatalnál 8 nap alatt átveheti. Mezőrendőrkapitányság.

* **Pazar berendezésű zongora-termet** nyitott meg Komáromy M. műhangszerkészítő cég, főté 49., a főpostával szemben. Ajánljuk a t. zenekedvelő közönség b. figyelmébe e terem megtekintését, hol a legjobb zongorák, pianinók, harmoniumok nagy választékban vannak és részletfizetésre is kaphatók. A t. zenekedvelő közönség b. figyelmét felhívom — miután vannak, kik zongorázni tanulnak, de zongorájuk nincs — hogy termemben naponta, csekély díj mellett, a zongorázást gyakorolhatják. Szakszerű műhely, hol mindenféle hangszerek javítását kitűnő szakértelemmel végzem. Zongorahangolást elfogadok vidéken is. Külön hangszerület: József kir. herceg-utca 2. szám, Bika szálloda mellett, hol cimbalmok, hegedűk, mindenféle hangszerek és kitűnő hurok jutányosan beszerezhetők.

A „Hungária” kávéházban minden nap zene-estély.

* **Feriz** a legjobb cigarettahüvely. 1000 darab 2 korona 80 fillér, 100 darab 32 fillér. Új virág- és tájképfestő minták nagy választékban Pongrácz Géza papírraktárában, Debrecen.

* **Ideálja a szappanoknak a Szabóféle pármái ibolya szappan.** Rendkívül kellemes ibolya illata s bőrfinomító hatása országsszerte ismeretes. Darabja 80 fillérért kapható Debrecenben Márton Gyula, Borsos Kata, Kontsek Géza, Kontsek Kornél, Tóth Kálmán, Benyáts Emil, Békés Lajos, Komlóssy Lajos, Kun Márton, Mentze Henrik kereskedésében és valamennyi gyógyszerárban. Hajdu-Szoboszlón Körner Béla üzletében.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főté, Lamprecht-palota, az udvarban földszint, Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szerkesztési és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

A politikai helyzet.

Tisza a Fejérváry-párt ellen.

Kik lázították fel a szociálistákat?

— Éjjeli távirat. —

— október 27.

(Saját tudósítónktól.) A politikai kulisszák titkairól kezd lehullani a lepel. Kiderült, hogy a nemzetközi szociálistákat tényleg egy ügyes ötlet árán akarta a maga részére hódítani Kristóffy s az egész általános és titkos választói jogról szóló törvényjavaslat nem akar más lenni, mint édes madzag, hogy a kormány érdekeinek megnyerjék a nemzetköziet.

A tervet nem Kristóffy, hanem Dési Géza, az államtitkárjelölt és Vészi József a sajtóiroda főnökséggel honorált képviselő főzte ki.

Érdekes, hogy Tisza őszintén állást foglal a Fejérváry-kormány ellen, amelynek politikája, szerinte is, tönkre teszi az országot.

A politikára vonatkozó érdekes hírekről a következő táviratokat kapjuk:

Tisza a Fejérváry-kormány ellen.

Gróf Tisza István ma megjelent a szabadelvűpárt klub helyiségében. A helyiség ese 7 órakor zsufolásig meg volt telve képviselőkkel.

Tisza egy még meg nem gyújtott szí-

varral lépett a terembe. Gajáry odaugrott mellé s gyufát gyújtott:

— *Talán utoljára szolgálhatok neked tüzzel kegyelmes uram!*

Tisza az elmésségre semmit sem felelt.

Ezután egész csapat képviselő vette körül Tiszát, aki nyíltan kijelentette, hogy az általános titkos választói jogról szóló törvényjavaslat miatt állást fog foglalni Fejérváry ellen.

— **Nem tehetek mást — tette hozzá, mert Fejérváryék politikájája tönkre teszi az országot.**

Szabadelvűek Tisza ellen.

Ugyancsak ma este sokan bizalmasan is beszéltek Tisza Istvánnal.

Ezek közt volt Papp Géza, aki azt mondta, hogy Tisza nem helyesen jár el, mikor nem tartózkodik fenn ilyen válságos időkben Budapesten.

— *Te vagy a minket összekötő aroncs.*

Tisza rezignáltan felelt vissza:

— *Nem az én személyemnek, hanem szilárd elveimnek kellene a pártot összetartani.*

— *Különb. jobb, ha a férges elhull — tette hozzá Papp Géza, — ámbár ezt a te ideális lelkületednek tulajdoníthatod. Nem tudod azt ugyanis, hogy sok az üres zseb és még több az üres gyomor.*

— *Dehogy nem tudom, felelt Tisza, azért hagynak itt, mert az én zsebem már üres. (Ugyanis már nincs hatalmon.)*

70 szabadelvű párti kilépés a pártból.

A szabadelvűpártiak hangulatából az következtethető, hogy 70 ember lép ki a pártból s lép be az alkotmánypártnak nevezett Fejérváry pártba. Tisza így legfeljebb 30-od magával marad.

Az új főispánok.

Kubinyi Géza komáromi főispánságának első hírére sokan gratuláltak.

— Igen valószínű, hogy csakugyan ki-neveznek, — jelentette ki Kubinyi az üdvözlőknek.

Nyitra a koalíció mellett.

Nyitra város mai közgyűlésén Mezei Lajos ottani ügyvéd indítványára a koalíció vezéreinek bizalmat szavaztak 57 szótöbbséggel.

A nem régen még szabadelvű kerület tagjainak eme határozata általános feltűnést kelt.

Szatmár-Németi város főispánjává Berenczi Kovács Jenőt nevezik ki.

Honmentő ötlet.

Mint kiderült, azt az ötletet, hogy a szociálistákat a kormány érdekének megnyerjék, Vészi József és Dési Géza főzték ki s az a nagyváradi Szent-László szabadkőműves páholyból indult ki. A páholyok budapesti összlülésén a terv ellen csak a pozsonyi páholy szavazott.

A terven Kristóffy persze mohón kapott.

Gazdátlan mandátumok.

Vészi József kerületében, Ó-Budán ellenzéki jelölt gróf Széchenyi Aladár lesz függetlenségi programmal. Lőcsén Hertelendy kerületében Máriássy János lép fel függetlenségi programmal.

A főváros II. kerületének ellenzéki jelöltje Lendl Adolf lesz szabadpolgári párti programmal.

TÁVIRATOK.

Pestvármegye új főispánja.

Budapest, okt. 26. Tahy, Pestvármegye új főispánja ma sokáig tárgyalt Fazekas főjegyzővel, de a beiktatás határidejére nézve nem

jöttek megállapodásra. Tahy kijelentette, hogy míg be nem iktatják s esküt nem tesz, addig nem tekinti magát főispánnak.

Az orosz forradalom.

Pétevár, okt. 26. Pétevár úgy el van zárva a külvilágtól, hogy elesége a városnak legfeljebb 3-4 napig lesz. A villamos vezetéket, gázvezetéket és vízvezetéket a nép szétroncálta. A két cári kastély a külvilágtól teljesen el van szigetelve. A vasuti pályaudvarokat katonaság szállotta meg.

A szatmár-mátészalkai vasut.

Budapest, okt. 26. A szatmár-mátészalkai vasut létesítését csak úgy engedélyezi a belügyminiszter, ha Szatmár-Németi város 265.000 koronával járul hozzá.

A nagyhatalmak Törökország ellen.

Budapest, okt. 26. A nagyhatalmak azt kívánták, hogy a macedoniai pénzügyeket nemzetközi felügyelet alá helyezték. Ezt Törökország saját belügyeibe való beavatkozásnak tekintette s nem járult hozzá. E miatt Törökország és a nagyhatalmak közt olyan bonyodalmak támadtak, aminek vége most beláthatatlan s még háborúra is vezethet.

A Zeyzig ügy.

Budapest, okt. 26. A Zeyzig ügy vizsgálatát Bakonyi vizsgálóbíró befejezte s az iratokat áttette a kir. ügyészséghez. Az iratokat most tanulmányozza dr. Bakonyi Samu debreceni országos képviselő, aki Zigány Árpád egyik védője lesz.

Fekete levele ma nyilvánosságra került. Ez a Banethhez címzett levél így szól:

Kedves barátom!

A nagy Mogoul nincs Budapesten. K... sinces itt. A kézirattal egyelőre tehát várni kell. Mi ujság Berlinben?

Fekete József.

Több mint bizonyos, hogy K... alatt Kritóffy értendő.

CSARNOK.

Olga.

— Regény. —

Irtá: Than Gyula.

(Folytatás.)

Béla szédülni érezte a fejét. Nem bírta tovább olvasni az irást. Szüksége volt arra, hogy erejét összeszedje. Mindenre, csak éppen erre nem volt elkészülve. A közelében lévő székre ült s hosszú ideig némán, szólanul bámult maga elé. A gondok s a tépelődés terhe nehezédett rá.

— Tehát nem az édes apánk...

Nem vagyunk a gyermekei... Árvák, elhagyottak voltunk; mikor magához vett. Szeretettel gondozott, taníttatott, neveltetett bennünket, hogy emberekké legyünk s hogy az élet zivatarában gyamolító nélkül valahogy el ne essünk... A legnagyobb jótékonyságot gyakorolta velünk. Az emberszeretet áldásával övezett. Még a családi boldogságot is eltakarta előtőlünk, hogy valahogy nyomára ne jöjjünk elhagyottságunknak... Terve sikerült... Emberekké tett bennünket, mire megtudhattuk, hogy nem volt senkink a világon... Mennyi önfeláldozás... Milyen nemes szív... És mégis, mintha éppen ezek után lenne nyomasztóbb, kínosabb és gyötrelmesebb annak a tudata, hogy nincsen senkink ezen a világon.

Béla a kezeibe takarta fejét s hosszú ideig adta át magát gondolatainak. Azután újra erőt vett ahhoz, hogy tovább olvassa a Tarlai vallomását.

Ebből megtudott mindent.
— Magam kerestem — mondta hal-
kan. Én akartam. Rejtélyes volt a leányá-
nak titkos éjjeli látogatása... Nem bírtam
nyugodni, hogy nyomára jöjjenek a dolognak.
Most már mindent tudok.

(Folyt. köv.)

A debreceni izr. szentegylet „Chevra-Kadisa“ előjárósága mely fájdalommal jelenti, hogy az egylet érdemes tagja

Berger Herman úr

élete 56. évében 1905. év október hó 26-án jobblétre szenderült.

Az elhunyt hült tetemei 1905. év október hó 27-én délelőtt 10 és fél órakor fognak a József kir. herceg-utca 8. sz. gyászházából az izr. temetőbe örök nyugalomra kísértetni, mely kísérethez való csatlakozásra az egyleti tagok tisztelettel felkér-
retnek.

Debrecen, 1905. október 26.

1620 Az izr. szent-egylet előjárósága.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár

Megérkeztek raktárra

az őszi divat újdonságai.

Divat kelmék,

Angol flanellek,

Posztók Costümre,

Mosó velezek, stb.

Külön szőnyeg osztály.

Hal és sajt félék,

Marróni

állandóan friss érkezésű, kapható:

FARKAS HENRIK

cukorka és déli gyümölcs kereskedésében.

1 kg. törmelék csokoládé 1 forint.

Árverési hirdetés.

A „Takarék- és Hitelintézet“ r.-t. zálogházában 1905. év május havában elzálogosított, illetve 1905. augusztus hó végéig lejárt 8476 — 10739. sz. arany 6559 — 8556. sz. egyéb ingó és a három hónál rövidebb idő alatt lejárt 13029, 14177, 14853 sz. zálogtárgyak közül azok, amelyek ki nem váltattak, vagy meg nem hosszabbítottak, 1905. november hó 9-én délután 2 órakor a zálogház helyiségében elárvereztetnek.

1619

Az igazgatóság.

Ügyes fiu

irodába küldöncznek felvételik. Cim a kiadóban.

Elvállal mindentféle szobafestéseket és tapetirozásokat a legutányosabb

árban

HORVÁTH ANDRÁS

mázoló-, szoba- és templom-festő

DEBRECZEN,

Placz-utca 21-ik szám alatt.

Valódi

MÜNCHENI SÖR

„SPATENBRÄU“

eredeti töltésben egyedül

KONTSEK GÉZÁNÁL

kapható.

Nagy üveg 1 kor. Üvegért betét 20 fill.

Kis üveg 52 fill. Üvegért betét 20 fill.

Üvegek felszámított értékben visszavételnek.

Szendró Sándor

ajánlja legjobb gyártmányu

Zongoráit és Pianóit

valamint hegedűt.

Új és használt zongorák és pianók előnyös ár mellett bérbe adnak.

Ugyszintén gramofonok és gramofon két oldalú Odeon lemezek nagy választékban kaphatók.

Javítás és hangolás kedvező árban eszközöltetik.

Szent-Anna-utca 3-ik szám.

Divat újdonságaink

az őszi idényre megérkeztek.

Női ruha és kosztum kelmék, Bluz selymek, Jó mosó barchentek és flanellek a bel- és külföld legelső gyáraiból.

Szőrme boák és gallérok női és férfi

Jäger alsóruházatok

gyönyörű választékban, szabott olcsó árakhoz.

A világhírű

francia P. D. jegyű kitűnő szabásu fűzők

egyedüli raktára

Szabó Lajos Fiai cégnél

Mintákat kívánatra készséggel szolgálunk,

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélnél tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-
küldetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Levelezés.

MÉRNÖK EMBER levele van a kiadóban.

GERMAIN levele van a kiadóban.

PIROS HAJNAL levele van a kiadóban.

Ajánlat.

MINDEN péntaken és szombaton friss, németesen készített hurka kapható Benes W. hentes üzletében Fő tér. 2902

KÖLTŐZKÖDÉSEKET olcsón felvállal Weisz szállító Csappó-u. 39. 2901

EGY ÜZLETHELYISÉG Piac-u. legforgalmasabb helyén azonnal kiadó. Cim Piac-u. 8. sz. Rosenberg és Hammer cégnél. 2891

KOSSUTH-UTCA 13. számú ház kapu bejárat alatti utcára nyíló üzlethelyiség azonnal bérbevehető. Értekezhetni ott helyben. 2882

KIADÓ SAFOK üzlet lakással azonnal Simoffi-utca 19. sz. bővebbet Hatvan-u. 36. az utcai lakásban. 2643

COCUSZ-ZSIR, vaj állandóan friss kapható Farkas Henrik csemegeüzletében. 2678

ORIASI választékban kaphatók mindenféle trieszti kávé különlegességek, feltűnő olcsó árak mellett Lindenfeld J. Jenő fűszerkereskedőnél Debrecen, Városház-u. 2. 2647

SZEGEDI paprika különlegességek nagyban és kicsinyben nagyválasztékban kaphatók Lindenfeld J. Jenő fűszerkereskedőnél Debrecen, Városház-utca 2. 2646

KIADÓ azonnal a Kossuth-utca 6. számú háznál az udvarban 4 nagy raktárhelyiség együttesen van külön-külön. — Értekezhetni Kaszanyitzky Endre üzletében. 2583

NAPBARNITOTT ARCOKRA legjobb a „Fáy” krém, mely hófehérré, óarsonypuhává és üdévé teszi az arcot. Egy téglát 1 korona, hozzá való zappón szintén 1 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, Debrecen Kossuth-utca 8. „Arany egyszarvu gyógyszerár.”

KÉT ügyes fűszerkereskedő segéd azonnal alkalmazást nyerhet. Kertész Miklós fűszerüzletében Csapó-u. 5. sz. 2905

JÓ családból való fiú tanulóknak könyvkereskedésbe felvétetik. Cim a kiadóban. 2900

HANGSZERKÉSZÍTŐ tanulóknak való fiút felvesznek Komáromi M. hangszerkészítő, Bika szálloda mellett. 2772

OLCSÓ, jó cimbalom megvételre kerestetik. Ajánlatokat Grósz Mórhoz Szent-Anna-utca 66. sz. 2909

Eladás.

EGY igen jó fehér cserépkálya és építkezésnél kimaradt ajtók és ablakok olcsón eladók Burgondia-u. 13. sz. 2906

PETROLEUMLÁMPÁK diszes kivitelben, asztal, konzultükör eladók Egmalom 9. 2895

EGY VASCSIGA LÉPCSŐ a Hungaria kávéházban eladó. 2602

EGY ÁLLÓ IRÓASZTAL eladó. Cim a kiadóban. 2601

UJ SINGER GÉP eladó Csillag-u. 29. Ugyanott egy tégláégető-mester körkemencéjéhez ajánlkozik. 2835

FÜSZERÜZLET italmérséssel Péterfia 60. sz. alatt eladó, üzlethelyiség kiadó. 2908

BURGONDIA 9. Jókárban lévő fűszer stélázi jutányos árban eladó. Értekezhetni Domán és Kurcz cégnél Kossuth-u. 2908

Szőnyegház.

Uti-takarók, ==

Flanell-takarók

Lópokrócok és

nagy választékban

Bosznay J. és Társa

szőnyegáruházában

DEBRECEN, Kossuth-u. 5.

1613

Legjobb bajuszsodró a híres debreceni

„CIVIS” bajuszpedró.



Nem tépl, jól összefogja s nöte! a bajuszt.

== I doboz ára 40 fillér. ==

Készítője s főraktára:

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára

DEBRECEN, A VÁROSHÁZZAL SZEMBEN.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét mélyen leszállított áron

árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szőnyegeinket

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr.-ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart. 1896

Szabó Lajos Fiai cégnél
Debreczen.

➔ M O S T ➔

nagyon olcsón lehet vásárolni

Női felöltőt, Boákat

Női kalapokat

RÓZSA LAJOS

1516

ÜZLETÉBEN, KISTEMPLOMBÁZÁR.